

Compartir objectius és participar

La confiança, un element fonamental.

El desacord és greu sobretot si tenim en compte que, per anar bé, pares i mestres haurien de compartir objectius educatius semblants i que, a l'escola, la confiança és un ingredient fonamental per a l'èxit de tot el procés.

Salvador Cardús «El desconcert de l'educació»

Parlar de la participació que han de tenir els pares a l'escola no deixa de ser tant o més complex que parlar de molts d'altres aspectes de l'àmbit escolar que ens preocupen i que, de tant anomenar-los, esdevenen obsolets i gastats perquè perden, sense intenció, el veritable sentit sense haver pogut arribar a fer aquella troballa imaginativa que convida a una solució.

De tota manera, no està gens malament intentar un nou enfocament del tema i fer el bast intent d'un assaig per trobar l'equilibri (tant difícil sempre!) entre la realitat que tenim i aquella que volem.

Allò que ens agradaria costa d'explicitar, de dir, de compartir i de consensuar en qual-

sevol col·lectiu humà on la ideologia, els models i l'experiència individual, més que la col·lectiva, hi té un pes important. Però, anem per feina! Si volem entrar en tema i plantejar, de veritat, la participació de qualsevol persona en qualsevol col·lectiu social, un concentrat de valors es va desgranant com si d'una magrana es tractés perquè cadascun –dels valors, s'entén!– tot i ser independent està compactat per molts d'altres que estan pel seu voltant, de manera que un no pot ser sense molts d'altres. I ara, un seguit d'interrogants descabdellen el tema: nosaltres, els professionals de l'educació, som els qui fem l'escola. Ens hem dit mai, en un claustre, si l'escola que tenim és democràtica?

I la que volem? I, la nostra manera de dur a terme la tasca pedagògica és democràtica? I els pares, es plantegen si la família que tenen és democràtica? Perquè creure-s'ho és voler-ho i això comporta lluita, i compromís, i voluntat, i constància, i pèrdua, i dolor, i fracàs, i conflicte. Estem disposats a dur-ho a terme fins a les últimes conseqüències? Compartir aquest projecte de construcció de futur amb els pares és fer-los participar, o és que entenem que ja participen prou venint al consell escolar o quan l'Apa organitza una fira o una conferència?

parlem de:

Entrevista 2

Joan Bte. Malonda

Amb bicicleta per la via del tren 4

La participació dels pares 5

EP Balma - EP Olot

EP Sabadell - EP Terrassa

Pares, responsabilitat i llibertat 9

Pere Vilaseca

Una escola participativa, una escola democràtica

Parlem amb Joan Batiste Malonda.

Joan Bta. Malonda treballa a l'escola d'Almoines, a prop de Gandia. Ha fet de mestre a tots els cursos de l'Educació Primària i al 1r Cicle d'ESO. Ha format part dels diferents òrgans col·legiats, com a membre de l'equip directiu en els càrrecs de director i secretari, i com a representant del claustre. Vinculat al sindicalisme i als moviments de renovació pedagògica, dels quals n'és l'actual representant en el Consell Escolar Valencià.

Què enteneu per “participació”?

Tenir veu i poder de decisió. Una participació efectiva ha de permetre que totes les veus siguin escoltades, interpretades i que tinguen la possibilitat de dur a la pràctica les propostes, encara que aquestes siguin minoritàries. La participació ha de suposar una acceptació de la cultura democràtica.

Quan diem que els pares participen a l'escola, què volem dir?

Caldria aprofundir més en la definició de cultura democràtica, no solament per als pares, sinó també per a tots els sectors socials que intervenen en l'educació. Una vegada establerts els paràmetres democràtics, la participació dels pares no seria gaire diferent de la dels altres membres de la comunitat escolar.

Aquesta participació respon a un criteri democràtic o pedagògic?

Té a veure amb un plantejament d'escola democràtica. Un plantejament pedagògic i un projecte educatiu, si són democràtics –en el sentit radical de la paraula– comporten la participació de tots els sectors, també el dels pares, posant, per damunt de la mateixa participació, l'assumpció dels valors de la cultura democràtica.

Tenir els pares dins l'escola, és bo, convenient o un problema afegit?

La participació dels pares no és ni bona,

ni convenient; senzillament, és inevitable i necessària. La convivència i la participació sempre són conflictives i problemàtiques, però el mateix conflicte genera dinàmiques superadores i de col·laboració que intenten solucionar

els problemes que sorgeixen. Quan no hi ha conflicte, hi ha passivitat, i aquesta no comporta la necessitat ni el desig de millorar.

Com fer-ho perquè els pares participin?

No en tinc la recepta, però alguns ingredients han de ser els propis de la cultura democràtica de què parlàvem abans: el respecte, el compromís, la informació i dur a la pràctica les propostes que milloren dita cultura. Podrem crear molts o pocs canals de participació, però aquests han de ser efectius i possibilistes.

Quins canals de participació real heu incorporat a la vostra escola?

Més que quins, hem de plantejar-nos el tipus de participació que desenvolupem en els mecanismes i en els canals que tenim i hem de reflexionar amb quina actitud democràtica els organitzem.

Pots il·lustrar-ne alguns?

A l'aula de mares i de pares, per exemple, treballem les propostes o problemàtiques que es detecten a l'escola, amb el compromís d'escoltar i recollir totes les aportacions i portar-les al Consell Escolar. En les reunions conjuntes de tutors i pares, tractem els temes que sorgeixen de converses informals i que, també, es duen al Consell Escolar. L'equip directiu té un horari molt obert per atendre els pares. La invitació a membres del claustre i de l'equip directiu a les assemblees or-

dinàries i a les juntes de delegats de pares és prou usual, perquè hi donen la seua opinió o informen de qualsevol aspecte.

Cal anar més enllà d'encarregar als pares l'organització de conferències, bebenars...?

Malament si hem d'encarregar.

Per tant...?

Els pares han d'assumir el seu paper en l'organització de l'escola. Si no hi veuen aquesta necessitat, cal que revisem el funcionament dels mecanismes de participació. Hem d'aconseguir una participació en tota la vida de l'escola.

L'opció per la participació afecta les activitats curriculars?

Afecta les activitats curriculars i, sobretot, el mateix currículum. I ací hi ha un punt que mereix una major reflexió: qui té més autoritat que l'alumnat per decidir el que vol aprendre, o sia el currículum? Un currículum dissenyat d'acord amb els interessos de l'alumnat és una garantia d'aprendre i d'acomplir les exigències dels pares i de la societat.

Al currículum i a les diferents activitats, els pares han de deixar el seu autoritarisme i escoltar el protagonisme dels fills i de les filles. L'actual disseny curricular no respon a un procés de participació ampli, divers i profund; més bé és un encàrrec d'un partit polític fet a uns determinats especialistes i que, en alguns moments, l'emascaren de participació formal, on són escoltades i divulgades només les veus amb sintonia curriculars.

Seria utòpic imaginar-nos una escola gestionada també pels pares?

El repte estaria en definir què entenem per gestió i determinar els camps que són específics de cada sector i aquells que són comuns. En tot cas, la gestió ha de garantir la igualtat en tots els centres educatius, no s'ha d'entendre com un generador de diferències entre escoles ni de segregació del sistema educatiu.

Una major implicació dels pares pot millorar la funció social que té l'escola?

El model de participació dels pares i de l'alumnat a l'escola comporta diferents concepcions de la participació en la vida

social i de la funció social que té l'escola. L'escola és un camp on assajar i practicar les nostres concepcions de participació social i de democràcia. Potser per això els governs establerts en el món que denominen occidental, han determinat cert tipus de participació formal, ben lluny del que entenc per participació o democràcia real. Solament transformarem aquest tipus de participació formal si pensem altres mecanismes. I a l'escola hi som, per fer-ho, els mestres, els pares, els alumnes...

Pensar tot això és embolicar molt la troca, quan ja es pateix la diversitat, el conflicte...?

Pensar és humà. I pensar en «tot això» de la democràcia i de la participació, de forma global, és aplicar-ho al treball diari. Un treball que comporta preocupar-nos d'elements com la diversitat, l'aprenentatge, el conflicte... però no com un patiment, sinó com un repte enriquidor, que ens fa més humans i socialment útils.

El patiment no sorgeix quan els mestres, com qualsevol ciutadà, ens emboliquem la troca, pensem, actuem, fem política. El sofriment ve quan altres pensen, actuen i fan política en nom de nosaltres, mestres i ciutadans.

Per què ens costa tant de donar models?

Potser perquè tenim por i inseguretat. I tenim por a allò desconegut, la qual cosa és preocupant perquè això vol dir que la democràcia actual no permet que els ciutadans visquem i practiquem diferents mecanismes de participació. Cal que revisem el concepte de democràcia i quin és el model de democràcia de les societats occidentals. I és lícit tenir por en aquesta revisió de les nostres creences sobre democràcia, però una por que ens permeta avançar sortejant els perills i no una por que ens paralizze el pensament.

En aquest sentit més que donar models i de crear espais, parlaríem de compartir models i espais.

D'aquesta manera, escola i família compartirien, realment, el mateix projecte educatiu?

El que cal compartir és quin model de societat volem i, d'acord amb aquest projecte social, potser no caldria un projecte educatiu particular per a cada escola.

Si som capaços de crear una cultura de pau

... vindrà la pau.

Si creus que el somriure té més força que les armes,
si creus en el poder d'una mà oberta,
si creus que el que uneix els homes és més que el que els separa,
si creus que el fet de ser diferent és una riquesa i no un perill,

Si saps mirar l'altre amb una mica d'amor,
si prefereixes l'esperança a la sospita,
si penses que tu ets qui ha de donar el primer pas en lloc de l'altre,
si el plor d'un infant és encara capaç d'estremir-te,

Si pots sentir l'alegria amb l'èxit del teu veí,
si creus que el perdó pot més que la venjança,
si ets capaç de donar el teu temps gratuïtament per amor,
si per a tu l'altre és per damunt de tot un germà,

Si saps acceptar les crítiques,
si et resisteixes a culpar de tot als altres,
si prefereixes que et facin mal abans de fer-lo,
si rebutges la idea que ets imprescindible,

llavors... vindrà la pau!

Amb bicicleta per... la via del tren

Conèixer el país sobre dues rodes.

La tardor és una època ideal per anar amb bicicleta. Les temperatures suaus, els dies encara força llargs i els colors pastel del paisatge ens conviden a conèixer el país muntats sobre dues rodes.

Des d'aquest espai us volem suggerir una manera segura, entretinguda i variada de practicar la bicicleta de muntanya: es tracta de les Vies Verdes o antics recorreguts de tren que, tant perquè han caigut en desús o perquè mai no es van arribar a utilitzar, s'han transformat en itineraris on practicar el cicloturisme, el senderisme o les passejades a cavall.

Pel que fa a casa nostra comptem amb dues Vies Verdes a Girona i una a Barcelona i a Tarragona respectivament. Si hi esteu interessats, us en fem la descripció.

– V.V. del Llobregat

Localització: entre la Colònia Rosal i La Baells (Barcelona). Longitud: 6 km

– V.V. del Carrilet

Localització: entre Olot i Girona, tot i que s'ha ampliat fins a St. Feliu de Guíxols (Girona). Longitud: 94 Km (si es fa sencer d'Olot a St. Feliu de Guíxols)

– V. V. Del Camí de Ferro

Localització: entre Ripoll i el cargador de Toralles (Girona). Longitud: 12 Km

– V. V. De la Terra Alta

Localització: entre les estacions d'Arnes-Lladó i Pinell de Brai (Tarragona). Longitud: 24 Km

Animeu-vos a recórrer alguna de les nostres Vies Verdes. És una experiència inoblidable!

Per a més informació, consulteu:

www.viasverdes.com/, www.railtrails.org/, www.sustrans.org.uk/, www.aevv-egwa.org/

Com anem entenent la participació dels pares

participació
pares

Diferents expressions, diferents experiències.

PARES I MARES, CAP A L'ESCOLA!

Departament de tutoria, orientació i equip de pastoral – EP Olot

La participació dels pares i les mares en la vida de l'escola ha anat esdevenint un aspecte imprescindible en tota la tasca educativa de qualsevol escola.

Nosaltres, com moltes escoles, partíem d'una dinàmica on els espais de participació dels pares quedaven determinats en àmbits molt concrets: el consell escolar, l'AMPA, les reunions de pares, les entrevistes, les xerrades, les festes de l'escola i les col·laboracions esporàdiques a l'aula, aportant material, acompanyant les sortides o participant en activitats extraescolars.

La darrera Assemblea –amb tot el treball anterior i posterior– ha donat un nou impuls a la dinàmica que s'havia creat entorn d'aquest tema. Tot això ha propiciat una sèrie d'interrogants, ha creat noves expectatives i ha plantejat nous objectius, concretats en diferents accions dins el marc de l'escola, destinades a fomentar la participació dels pares a tots nivells; així, per exemple:

- *A l'educació infantil*, s'ha creat una bústia de suggeriments en forma de ninot que representa un nen de tamany natural, on setmanalment, es recullen les aportacions i les observacions que puguin fer les famílies. Aquestes es tracten a les reunions de cicle i és el mateix ninot el que dona la resposta als pares. També, en els informes trimestrals dels alumnes, s'ha afegit una secció on es demana la col·laboració dels pares, per conèixer com viu l'escola el seu fill o per crear una línia comuna en el treball d'hàbits personals.
- *A l'etapa de primària*, els tallers de plàstica es vénen desenvolupant des de fa un temps amb l'ajut de mares col·laboradores. Durant la setmana cultural, s'han sistematitzat unes xerrades i uns tallers (joc, cuina, cançons, oficis i professions), portats a terme per pares i mares, avis i àvies a les classes on hi ha els seus fills.

També col·laboren en la fabricació de disfresses per a les sessions de teatre i fan d'acompanyants en alguna sortida.

- *A l'ESO i al Batxillerat*, el projecte que s'ha engegat aquest darrer curs ha estat el dels pares delegats de classe. Des de l'equip de professors se'ls demana ajut quan s'escau i col·laboren en el muntatge d'accions diverses, amb la intenció de mantenir un contacte viu i permanent durant tot l'any. Un altre grup de pares intervé molt activament en la preparació d'un intercanvi que es fa amb l'escola de París (elabora els pressupostos, manté contacte amb el grup de pares implicats, prepara l'estada dels alumnes francesos a la nostra ciutat...). En la mateixa línia de treball d'orientació esmentada ja a primària, un altre col·lectiu de pares ens obre el seu lloc de treball durant una tarda, a fi que, distribuïts en petits grups, els nostres alumnes puguin tenir un contacte real amb el món laboral. Els pares també col·laboren amb xerrades tècniques a l'escola, sobre professions i oficis; com, també, en el tema d'estades a les empreses a batxillerat, oferint contactes amb el món laboral i professional.

- *A nivell general*, hi ha un grup de mares que participa activament en les activitats de menjador (preparen diàriament ta-

**participació
pares**

llers de plàstica per als nenes i nenes, organitzen la coral de l'escola...). Igualment, la Jornada de Portes Obertes, que es realitza anualment, els pares i mares poden visitar l'escola i les aules mentre els seus fills són a la classe.

Aquestes accions engegades i les que poden venir, han d'afavorir, necessàriament, el desenvolupament de l'escola, que ha d'esdevenir, cada vegada més, un espai obert de participació dels pares, dels fills, dels educadors i de tot el personal que hi treballa, per tal de compartir i fer coherent un mateix projecte educatiu.

RELACIÓ FAMÍLIA-ESCOLA

Mercè Colomé - EP Terrassa

Si volem oferir als infants un model educatiu coherent, cal que hi hagi una bona relació entre les famílies i l'escola. És molt important el diàleg, la confiança i el coneixement mutu. L'escola i les famílies tenim un mateix objectiu: ***L'educació integral dels nens i nenes***. Cal coordinar esforços per ajudar-los a créixer harmònicament.

La nostra escola, de fa temps, treballa en aquest sentit, fomentant i potenciant aquesta relació. Per una banda, donant rellevància als òrgans de gestió, Consell Escolar i APA i, per l'altra, donant molta importància a les entrevistes amb pares, reunions informatives, informes, xerrades... L'intercanvi d'informació ens permet, i ha de permetre, de conèixer més bé els infants i adequar millor les propostes educatives que els oferim.

Cal «obrir» l'escola a les famílies oferint activitats que permetin més participació, col·laboració i implicació per part dels pares i mares. Tenim unes experiències que poden il·lustrar, a tall d'exemple, el que fem i pretenem: el treball per projectes que es fa a l'E. Infantil; «El conte viatger», a P-4 i P-5, i «El llibre del nen». És, aquest, un llibre en blanc que, al llarg de tota la infantil, es va omplint de contingut, ja sigui des de l'escola o des de casa.

També aprofitem les festes, com per exemple la de Sant Jordi, per convidar les famílies a participar, d'una manera activa, en aquesta diada. El curs passat, uns quants pares, mares, avis i àvies van deixar de banda, una estona, les seves activitats i la rutina diària per explicar contes als nens i nenes.

L'escola també ofereix als pares un programa de formació al llarg de totes les etapes, ja sigui proposant temes que creiem que poden ser del seu interès, o bé donant oportunitat als pares perquè siguin ells els qui proposin els temes a tractar, responent als seus interessos o a les necessitats del moment.

Va ser per l'abril del 2000, quan es va fer a l'Educació Infantil la primera experiència en aquest sentit. Es va enviar una carta a les famílies, on es donava un llistat de temes, els pares l'havien de retornar a l'escola havent-ne triat dos o tres. Una vegada fet el buidat, el tema que havia suscitat més interès a la majoria de pares va ser el dels «hàbits». Tot seguit es va convocar una reunió, a les mateixes aules d'Infantil, per abordar el tema.

Aquesta activitat va ser un intercanvi d'experiències des de dos àmbits diferents: casa (pares i mares) i escola (mestres). Va ser un mitjà més que va portar les famílies i l'escola a unificar criteris educatius, ens va ajudar a tots plegats a descobrir noves o diferents estratègies, recursos que ens van permetre de tenir una actuació més encertada i d'obtenir millors resultats pel que fa a l'educació dels infants.

«Obrir» l'escola als pares els permetrà, també, conèixer millor la funció de l'escola, i això els ajudarà a comprendre, a acceptar i a valorar la nostra tasca d'educadors. Educar és cosa de tots; cal que treballem en una mateixa línia. No hi ha dubte que, d'aquesta manera, tots els nens i nenes en sortiran beneficiats.

REUNIONS D'AVALUACIÓ DEL CURS AMB PARES: UNA EINA D'AVALUACIÓ

Joan Vila - EP Sabadell

La nostra escola, des de fa cinc cursos, convoca, a final de curs, els pares d'un alumne de cada grup classe, triat a l'atzar, per fer una valoració global de l'escola: aspectes educatius, organització, serveis, informació rebuda... Cada any traiem un número diferent i convidem els pares de l'alumne/a que té aquell número en la llista del grup classe. Col·loquialment en diem *la reunió dels pares 10*, que és el número que va sortir aquest any.

S'organitzen 6 sessions:

- Educació Infantil,
- 1r a 3r de Primària,
- 4t a 6è de Primària,
- 1r Cicle de Secundària,
- 2n Cicle de Secundària,
- Batxillerat.

Aquestes sessions que, en el nostre cas, convoquen de 6 a 9 matrimonis, són moderades per un membre de l'equip directiu. Aquest, en iniciar la sessió, convida els assistents a presentar-se (nom i classe en la qual estudia el seu fill/a), els explica que la finalitat de la sessió és recollir informació i que, per tant, la seva funció no és la de respondre les preguntes o dubtes que hi hagi. També comenta que els participants no han d'intervenir en representació dels pares del grup, per això ja tenim els delegats de la Junta de l'AMPA, sinó a títol personal. Finalment, comenta que si no hi ha acord amb l'aportació que fa algun dels assistents es pot discutir aquell tema, de manera que hi hagi en el grup la possibilitat d'opinar sobre les aportacions dels altres participants, adherint-s'hi o bé expressant el seu desacord.

El guió de la reunió és molt obert i dona molta llibertat a tots els assistents per opinar sobre qualsevol dels àmbits de l'escola. En la carta de convocatòria a la reunió, diem, clarament, als pares que n'esperem, d'ells: *"els preguem que pensin en l'escola, tant des del punt de vista organitzatiu (horaris, mitja pensió, secretaria, etc...) com des del punt de vista educatiu (treball que realitzen els alumnes, progrés del seu fill o filla, informació que reben del treball realitzat pel seu fill o*

filla, treball realitzat en l'àmbit dels valors, l'acció pastoral, etc.). Tant de l'aspecte organitzatiu com de l'educatiu poden fer una llista d'allò que considerin que és positiu i que cal conservar i d'allò que pensin que és negatiu i que cal millorar."

Un altre aspecte que, ens sembla, motiva molt els pares a participar és el compromís que prenem perquè la reunió sigui operativa. És a dir, ens comprometem a valorar tots els punts de la reunió i, en els casos que ho creiem convenient, adoptar les mesures correctores que estiguin al nostre abast o bé a reforçar o mantenir aquelles línies de treball que els assistents han valorat com a positives. Per deixar constància de l'eficàcia d'aquestes reunions, el mes de setembre, enviem als pares assistents a la trobada l'acta de la reunió amb un comentari sobre els punts que es van tractar. Aquest comentari sovint explica quines decisions s'han pres per fer possible el que els pares suggerien, o bé justifica els motius pels quals una aportació concreta no ha estat tinguda en compte.

Cal dir que els resultats d'aquesta pràctica són molt satisfactoris perquè ens han ajudat a conèixer l'opinió dels pares sobre el treball que fem amb els seus fills, ens permeten millorar molts aspectes concrets de l'escola o bé ens reforcen en les línies de treball que hem iniciat.

participació
pares

**participació
pares****ELS DIMARTS DE BALMES***Representants AMPA - EP Balmes*

L'AMPA de l'Escola Pia de Balmes ha organitzat, aquest curs passat, un cicle de vuit sessions formatives sobre intel·ligència emocional, conduïdes per la Sra. Eva Bach, pedagoga i col·laboradora nostra des de fa ja dos cursos, que ha estat molt ben acollit per les famílies. Tant l'assistència com la participació han superat amb escreix les nostres expectatives.

Després de la cinquena sessió, n'hi va haver una de festiva i de convivència que va accentuar el caliu humà que s'havia anat creant fins aleshores. A l'acte de cloenda vam comptar amb la presència del Dr. Rafael Bisquerra, professor de la Universitat de Barcelona i autor del llibre «*Educación emocional y bienestar*» que, amb la Sra. Eva Bach, va conformar un duet molt harmònic i ben avingut, les explicacions del qual, clarificadores i acurades, i la simpàtica i il·lustrativa escenificació d'uns quants casos pràctics van delectar i guanyar l'auditori.

Aquestes sessions formatives, fetes sempre en dimarts, han encetat una tradició que esperem que es consolidi els propers cursos. Els temes han estat els següents: introducció al món emocional – coneixement de les pròpies emocions – control de les pròpies emocions – capacitat d'auto-

motivació – reconeixement de les emocions alienes: l'empatia – la dimensió emocional de l'educació sexual – prevenció i resolució de conflictes en les relacions interpersonals.

L'educació emocional és un dels reptes ineludibles que té plantejats la nostra societat actual de cara al proper mil·lenni ja que, segons investigacions recents en el camp de la neurobiologia, les relacions satisfactòries amb els altres tenen més a veure amb la intel·ligència emocional que amb la intel·ligència racional.

El món emocional és un món intrincat, apassionant i tradicionalment soterrat, que regeix les nostres vides i determina la nostra postura existencial, en siguem o no conscients. El sistema educatiu ha potenciat la dimensió racional-cognitiva de la persona en detriment de l'emocional, per la qual cosa l'educació emocional és la resposta a un dèficit de formació bàsica (Bisquerra, *Educación emocional y bienestar*), que no ha d'anar adreçada únicament a les institucions educatives, sinó també a les famílies, a les organitzacions socials i als medis comunitaris en general.

L'AMPA de l'Escola Pia Balmes, fent-se ressò de la sensibilització creixent pel món de les emocions, que posà de relleu el 1r Congrés Estatal d'Educació Emocional, ha volgut contribuir a pal·liar aquest oblit tradicional de la dimensió emocional, que esdevé indispensable tant per al desenvolupament integral de la persona com per al benestar personal i social.

Amb tot, però, el més destacable ha estat el clima emocional entranyable que l'Eva, amb la seva afabilitat, ha sabut crear a la sala i l'interès manifest dels assistents per continuar avançant en aquesta mateixa línia de formació el curs vinent. Les sorpreses que hi ha hagut, els rostres somrients, gairebé generalitzats, en entrar i en sortir de la sala i les mostres espontànies d'afecte que s'han produït formen ja part de la curta però bonica i prometedora tradició dels dimarts de Balmes.

**El proper número anirà dedicat a
«FUNDACIÓ EDUCACIÓ SOLIDÀRIA».**

Pares, responsabilitat i llibertat

per millorar

Els fills, un projecte de vida.

Fer de mare o fer de pare o fer de pares no és senzill. De fet, hi ha poques coses, si és que n'hi ha, que siguin senzilles, i menys encara quan intervenen les relacions personals.

Fer de pares, però, és una responsabilitat irrenunciable que perdura més enllà dels dolços anys de la infantesa. Una responsabilitat que no acaba amb dotar els fills de tot el que materialment necessiten des de l'alimentació als llibres de text, passant per les sortides amb la família o als capricis de la colla.

Fer de pares, vol dir acompanyar els nostres fills per ajudar-los a ser lliures i responsables, entenent que només poden esdevenir lliures en la mesura que saben respondre del que fan i pensen i donar-ne raó. I només poden ser responsables en la mesura que saben ser lliures, que no depenen de l'autorització, del vistiplau dels altres: mestres, amics o pares, o, fins i tot, de la por a allò que puguin dir o pensar.

Fer de pares, vol dir acompanyar els nostres fills i filles per ajudar-los a ser lliures i responsables. I educar a partir de normes clares i comprensibles, concretes i permanents.

Un camí complex en el qual cal assegurar, més que mai, el paper i la responsabilitat de fer de pares, que vol dir, ni més ni menys, que tenir l'última paraula a l'hora de prendre decisions, fent ben conscients els nostres fills que no tenim cap interès de manar per manar, sinó que l'única preocupació és el seu creixement com a persones felices, i que les decisions, el diàleg i les explicacions raonades són molt importants.

Exercir el paper de pares vol dir, segurament, tenir clares unes quantes coses.

NORMES

Educar a partir de normes clares i permanents. Clares, comprensibles, concretes i,

sobretot, que no depenguin de l'estat d'ànim del moment.

No pot ser que, avui, no acceptem un fet o una conducta que demà, la mateixa, tol·lerarem. Com tampoc no és bo, escenificar un gran càstig o un gran disgust que, després, oblidem i ni fem complir.

COHERÈNCIA

Educar amb coherència entre allò que diem i allò que fem: només podem exigir allò que nosaltres siguem veritablement capaços de fer.

TOLERÀNCIA

Ésser tolerants en les petites coses però exigents en les importants. Això implica tenir més o menys mentalment dibuixat un model de persona, un horitzó. Però, alerta, que el nostre fill, la nostra filla és tal com és, i no tal com és agradaria que fos.

AJUDA

Ajudar els fill o filla a desenvolupar al màxim les seves possibilitats. Podem no estar d'acord amb les seves conductes i no tolerar-les, però s'ha de sentir estimat o estimada tal com és, amb les seves virtuts i les seves dificultats.

AFECTE

Crear un clima d'afecte, que no és pot substituir, per més que alguns ho intentin, per lloances buides, regals o premis. Mai res no podrà valer tant com un petó sincer, com un jugar junts, com una mirada o un somriure; explicar un conte o fer una abraçada, una reflexió que sembla que ningú no escolta, o un seguit de pessigolles; el desitjar bona nit, la sortida d'un cap de setmana o, simplement, la picada d'ullet!... en definitiva, un temps de dedicació i uns moments de compartir vivències.

Un clima que no només s'ha de construir en l'edat de la infantesa, sinó que ha de perdurar en altres etapes més complexes de la maduració i el creixement dels fills.

Pere Vilaseca - Equip de Gestió

BALAGUER**ACTES DE COMIAT DEL P. JOSEP MORROS**

Com ja vam anunciar, el P. Josep Morros deixa la docència i direcció de l'Escola Pia de Balaguer després de disset anys de dedicació i d'entrega. Per aquest motiu, el claustre de professors i l'associació de mares i pares d'alumnes de l'escola han organitzat durant el mes de setembre uns actes de comiat, oberts a tothom, on intervindran diferents entitats culturals de la ciutat. Es tancarà amb un sopar d'homenatge.

IGUALADA**PREMI "ORIOI DE BOLÓS" A L'ESCOLA**

Anna Vilarrubias i Castelltort, alumna de l'escola, obtingué el passat mes de juny el premi "Oriol de Bolós", relacionat amb les lletres i les humanitats, convocat per l'Escola Pia d'Olot. Els premis volen ser una iniciativa per potenciar els treballs de recerca que es realitzen com a matèria obligatòria al Batxillerat i un reconeixement a la figura del Dr. Oriol de Bolós. Anna Vilarrubias obtingué el premi gràcies al seu treball de recerca enfocat a l'estudi de l'evolució històrica, urbanística, arquitectònica i artística del Passeig de Verdaguer d'Igualada a través de la visió, recordança i documentació de tres generacions de la família Vilarrubias que hi han viscut. El treball fou dirigit per la professora Adelaida Mariné. Una iniciativa que creiem que cal recolzar i una alumna a qui cal felicitar des d'aquí.

TROBADA GENERAL**DE L'ESCOLA RELIGIOSA (ERI)**

Dins de les activitats pròpies de l'inici del curs escolar, el proppassat 8 de setembre es reuniren els claustres de professors que integren el col·lectiu Escola Religiosa d'Igualada (ERI) –Escola Pia, Col·legi Mare del Diví Pastor, Col·legi Sant Josep de les MM Escolàpies i Col·legi dels Germans Maristes–. La trobada consistí en una celebració eucarística, oficiada per l'escolapi P. Víctor Filella i, acte seguit, al menjador de l'escola, tingué lloc un petit refrigeri. D'aquesta manera es donà per començat el curs escolar 2000-2001.

TÀRREGA**ESTIU 2000 A L'ESCOLA**

Com cada any, l'Escola Pia de Tàrrrega ha organitzat l'escola d'estiu adreçada als seus alumnes d'educació infantil i primària. Durant tot el mes de juliol, una trentena de nens i nenes ha participat en les diverses activitats, distribuïdes en dues quinzenes: la primera, basada en l'edat mitjana i la segona, en les tribus índies de l'oest americà. Els jocs i el lleure

s'han combinat amb tallers de pintura, reciclatge, educació musical, psicomotricitat, teatre, video-fòrum... que ha servit per aprendre i passar-s'ho d'allò més bé.

TERRASSA**ESCOLA TALLER**

El Departament de Treball de la Generalitat, dintre del seu programa de Formació i Inserció, ha autoritzat l'Escola Pia per posar en pràctica aquest curs una Escola Taller destinada a la rehabilitació de la façana principal i la torre de l'edifici de l'Escola Pia de Terrassa. Aquesta Escola Taller començarà a funcionar aquest primer trimestre del curs. Hi participaran un total de 20 alumnes treballadors, 10 en feines pròpies de construcció i 10 en tasques de fusteria. El projecte té una durada de 24 mesos i durant aquest període els alumnes participants tindran un pla d'estudis que els permetrà reforçar matèries bàsiques així com aprendre a desenvolupar un ofici.

FORMACIÓ DE PROFESSORS

Dintre del pla de formació del professorat, l'Escola Pia de Terrassa va organitzar, durant el mes de setembre, una sèrie d'espais per treballar aspectes relacionats amb la formació i la reflexió entorn de la tasca pedagògica. Destaquem, dintre de les activitats, un matí de treball sobre el tema de les metodologies amb el Sr. Antoni Zabala, doctor en Psicologia de l'Educació. En opinió de molts: una jornada de treball molt positiva i molt ben aprofitada.

ESCOLA ASSOCIADA A LA UNESCO

L'Escola Pia de Terrassa es troba en aquests moments fent tots els passos per integrar-se aquest curs al Pla d'Escoles Associades a la UNESCO. Amb aquest pas, l'escola vol assumir un nou compromís en la seva vocació de ser un espai on es fomenti la cooperació i la pau internacionals a través de l'educació escolar. Recordem que un dels fets que caracteritza la línia educativa de l'escola és el seu constant interès i dedicació a l'educació en valors i la formació humana dels seus alumnes.

INSTITUCIÓ**VISITES DEL P. PROVINCIAL**

El mes de setembre, el P. Andreu Trilla ha realitzat diverses visites per la província. Els primers dies del mes de setembre marxava cap a les Califòrnies, des d'on després de romandre durant un parell de setmanes retornà a Barcelona per tornar a marxar, aquest cop cap al Senegal. A part dels actes oficials que pertoca fer en aquests casos, ben segur que gaudirà de la bona companyia dels escolapis i de tota la

comunitat que fan el bon treball a favor dels nois i noies d'aquells indrets

RETORN TEMPORAL A CASA

Molts escolapis, provinents de les Califòrnies, del Senegal o d'altres indrets de la geografia escolàpia catalana, han passat a casa nostra un dies de descans, gaudint d'unes merescudes vacances. Es fa difícil ressenyar totes les arribades. Sabem de l'estada dels PP. Manuel Sanañu i Salvador Riera que han vingut des de les Califòrnies; dels PP. Àngel Casas, Antoni Martínez, Josep M. Canet, Manuel Arcusa, Francesc García de Haro, Jaume Salas, Felip Rubio, Ferran Sans, Tura Pedemonte i Jaume Pascual que ho han fet des del Senegal i, des de Cuba, el P. Luis-Felipe Leyva.

Ara, tots han retornat ja als seus llocs de feina. A tots els expressem l'alegria i agraïment d'haver-los tingut uns dies per aquestes terres i els desitgem un bon treball a favor dels infants i joves d'aquells països.

CANVIS EN EL CONSELL DE REDACCIÓ DE PAPERS

Des de l'Equip de Gestió donem la benvinguda a l'Oriol Blancher, de Balmes i al David Magrí, de Sant Antoni, que s'incorporen, aquest curs, al Consell de Redacció de la revista. També agraïm la presència de la Bea Garrido, en Josep Castillo, en Miquel Mateo, en Pere Vilaseca i diferents mediatecaris de les escoles que col·laboraran de forma regular en l'edició de la revista.

Alhora, agraïm la participació en el Consell de Redacció del Manel Pagès, de Sant Antoni, que durant tot el curs passat ens ha ajudat a tirar endavant la publicació i que ara ens deixa.

A tots plegats, donem les gràcies sinceres per l'esforç i la il·lusió amb què duen a terme aquesta tasca.

CANVIS A L'EQUIP DE GESTIÓ

En Fernando Biscós, col·laborador de l'Equip de Gestió, dins de l'Àrea Econòmic-Administrativa, des de la seva posada en funcionament, deixa la seva feina a l'Equip però no marxa de la Institució. Ara prestarà els seus serveis en el Col·legi Calassanci fent de docent. I en Jordi Uix, col·laborador del Col·legi Calassanci, s'incorpora a l'Equip de Gestió per treballar en l'Àrea Econòmic-Administrativa. A tots dos els agraïm la bona feina feta fins ara en els seus respectius llocs i els donem una cordial benvinguda en la nova funció que emprenen.

HA COMENÇAT EL CURS LECTIU

Amb la puntualitat i el rigor de costum, sense cap novetat important i, segons el calendari pre-

vist, totes les nostres escoles han iniciat el curs lectiu.

Les abraçades i plors de la mainada en el moment d'acomiar-se de llurs pares o avis per entrar a escola, les retrobades amb els vells amics i companys de classe, l'olor de les bates i dels llibres nous, les salutacions als antics professors i la trobada amb noves cares, la barreja d'il·lusió i repte per a un nou curs que tot just s'inicia, encara una incògnita i que per alguns és l'últim en l'Escola Pia... Tot plegat, la riuada joiosa de nens i nenes, de noies i nois que omplen els nostres espais.

Benvinguts tots i bona feina, en especial als nens i nenes del Parvulari de Sarrià, que són els primers que inicien aquesta etapa en aquesta escola.

LES ESCOLES FAN OBRES

Continuem amb la línia d'actuacions que ajuden a mantenir els nostres edificis, adaptant-los a les noves normatives vigents en matèria de seguretat i barreres arquitectòniques o d'ajustar-los als nous projectes de centre autoritzats.

A Igualada s'han començat a fer les primeres actuacions en la reconstrucció del claustre. A Mataró s'han dut a terme obres de remodelació de l'edifici del Torrent, que acull els nens i nenes del Parvulari i part del Cicle Inicial de Primària. A Sant Antoni s'ha instal·lat de bell nou un ascensor, s'han agençat part dels lavabos a tot l'edifici i el vestíbul principal comença a oferir una cara nova, amb unes velles columnes de pedra que són dignes d'admiració. A Sarrià han finalitzat les obres de l'aulari i espais auxiliars destinats a l'Educació Infantil, etapa de nova implantació en l'escola. A Sitges estrenen una nova entrada a l'edifici. A Terrassa començaran a fer-se les obres de restauració de la Torre. A Vilanova, els espais destinats a Secretaria i Administració presenten una nova fesomia.

Tot plegat, actuacions importants que signifiquen millores en l'arranjament i configuració dels nostres edificis.

I TAMBÉ... A L'EQUIP DE GESTIÓ

Quan en tingueu l'oportunitat sigueu una mica tafaners als locals de l'Equip de Gestió i veureu que també s'han fet petites remodelacions que responen a un nou plantejament de treball.

Amb la renovació del mobiliari d'oficina s'ha creat un ambient lluminós i alegre, però la gran novetat és l'espai compartit de l'àrea pedagògica que vol anar visualitzant l'experiència, ja viscuda, de treballar en equip. Tenir en compte l'altre, respectar els diferents ritmes, necessitats,... i trobar l'equilibri entre compartir i no envair és un dels grans reptes.

Quan els pares vénen o parlen de l'escola...

Una participació volguda però, a voltes, temuda.

La relació dels pares i mares amb l'escola és polièdrica i és com una mesura de la complexitat de la tasca d'educar avui.

Ells, els pares, són els principals responsables de l'educació de llurs fills i nosaltres –els docents– estem disposats a col·laborar-hi, amb una actuació professional que doni consistència al procés educatiu. Alhora, ells fan confiança en l'escola, en el nostre projecte, en l'equip docent; opten per la nostra escola en raó del nostre estil, per tradició, per recomanacions, pels serveis que oferim, per la qualitat de la nostra tasca, per ser una escola cristiana... Tanmateix, com que l'escola ha deixat de ser un quasi absolut social i com que, en una època d'individualismes excloents, no acceptem massa que ens diguin què cal fer, les relacions i reaccions són complexes. Des dels qui defensen els fills, fins els qui donen suport a les propostes de l'escola, hi ha els qui et confessen no saber ja què fer, o els qui pensen que som nosaltres, els educadors, els qui no sabem massa què fer...

També hi ha els qui vénen sempre que cal, i els qui no vénen mai i, per contra, els qui són a l'escola per qualsevol petit incident... Uns atenen les indicacions, d'altres van dient que sí però, després, l'alumne confirma que és que no, o expliciten que no et faran cas perquè no ho veuen clars o, simplement, fan el que poden... Hi ha els constants i els impacients, i els qui pensen que el seu fill o filla ja es farà gran...

Uns tenen por del mestre i no li diuen el que pensen, d'altres sembla que ni li tinguin respecte, d'altres se salten els canals i van a la direcció, molts col·laboren com bonament saben i poden.

Aquesta és la riquesa i la complexitat de l'escola. Però, com n'és de diferent una escola amb la participació i la implicació dels pares! Potser és que tenim poc temps per a dedicar-nos al diàleg pedagògic amb

les famílies. Experts en estratègies per a l'educació en la diversitat de pares i mares, ajudeu-nos! Ja fem bona feina, però la voldríem fer millor!

Zum-zum

agenda

octubre 2000

2. CEP-2, de 4 a 6.
5. Reunió mestres que comencen PAI i PAM, de 10 a 1
6. Formació sobre el Caràcter Propi (1ª tanda), de 10 a 1, a l'Espai XXI.
CEP-1, de 2/4 de 4 a 6.
20. Formació programa CLIC, de 10 a 5.
CEP-1, de 2/4 de 4 a les 6.
Com són els joves avui?, de 10 a 1 h, a l'Espai XXI.
21. Trobada de docents nous (matí).
23. Formació programa CLIC, de 10 a 5.
CEP-2, de 4 a 6.
24. Reunió responsables d'informàtica, 10 a 2/4 de 2.
26. Reunió responsables PGS, de 2/4 de 4 a 6.
30. Reunió coordinadors pastoral, 2/4 de 4 a 6.
Reunió delegats d'alumnes, de 4 a 6.

novembre 2000

3. CEP-1, de 2/4 de 4 a 6.
8. Formació sobre Caràcter Propi (1a tanda), de 10 a 1, a l'Espai XXI.
Reunió responsables extraescolars, de 5 a 7.
9. Xerrada actualització religiosa, de 2/4 de 4 a 6.
Reunió responsables PIRMI, de 2/4 de 4 a 6.
13. CEP-2, de 4 a 6.
Reunió Consell Institucions, de 7 a 9.
17. Com són els joves avui?, de 10 a 1, a l'Espai XXI.
CEP-1, de 2/4 de 4 a 6.
22. Docents de 2n any, tot el dia.
23. Reunió responsables FOC, de 2/4 de 4 a 6.
25. Trobada festiva PAS, a Granollers.
27. Sant Josep de Calassanç.
Caminada contra el racisme.
30. Reunió mediatecaris, de 10 a 1.
Formació administradors, de 10 a 2/4 de 2.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

(*) Alerta! Canvis respecte al calendari general.

papers

és una publicació del

**SECRETARIAT DE LES
INSTITUCIONS
ESCOLARS
DE L'ESCOLA
PIA DE CATALUNYA**

Ronda de Sant Pau, 80 2n
08001 Barcelona

Tel.: 93 441 00 04

Fax: 93 441 02 87

e-mail: escolapia@epcat.net

http://www.epcat.net

Consell de redacció:

Oriol Blancher,

Ricard Coma,

Xavier Gilabert,

Carme Guàrdia,

David Magri,

Eulàlia París.

Col·laboradors:

Josep Castillo,

Miquel Mateo,

Pere Vilaseca.

Maquetació:

Carme Roig,

Coordinació:

Eulàlia París.

papers@epcat.net